

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: HE JIA LE s.r.o., IČ: 28874897, se sídlem Cíglerova 1082, Praha 9 – Černý Most, zastoupen JUDr. Stanislavem Stunou, advokátem, se sídlem Praha 10, Počernická 3225/2c, proti žalovanému: Státní úřad inspekce práce, Kolářská 451/13, Opava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2014, č. j.: 4398/1.30/13/14.3,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u Městského soudu v Praze žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2014, č. j.: 4398/1.30/13/14.3 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj v Ústí nad Labem, 303331/7.72/12/14.3, č. j.: 22565/7.72/13/14.3, ze dne 27. 9. 2011 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 250.000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

Žalobce namítl, že žalovaný a správní orgán I. stupně věc nesprávně posoudili, neboť neumožnil výkon závislé práce fyzické osobě paní V. T. T. T. (správně má být T.) a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti neporušil. Jmenovaná úklidové práce u žalobce prováděla vlastním jménem a na vlastní odpovědnost na základě živnostenského oprávnění a uzavřené smlouvy o dílo. Žalobce se domáhal zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak i rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, že činnost zjištěné osoby, to je paní V. T. T. T., (dále jen zjištěná osoba) je nutné právně kvalifikovat jako závislou práci dle § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), kterou je možné vykonávat pouze v uzavřeném pracovněprávním vztahu. K tomuto závěru dospěl žalovaný na základě zjištěných skutečností. Zjištěná osoba vykonávala pro žalobce posuzovanou činnost osobně, když při výkonu této práce byla také dne 20. 11. 2012 kontrolním orgánem zastižena. Z její výpovědi vyplynulo, že se s žalobcem dohodla, že práci bude vykonávat výhradně sama a nikdo jiný. Posuzovaná činnost byla vykonávána v provozovně žalobce a v rámci jeho podnikatelské činnosti. Zjištěná osoba vykonávala posuzovanou činnost vždy na zavolání žalobce, doba výkonu práce se odvíjela od toho, kolik bylo práce, uklízela pouze pro žalobce, pokyny dostávala od jednatelky žalobce paní L. L., která sledovala, jak bylo uklizeno a někdy řekla, co je třeba dodělat opravit apod. Peníze dostávala zjištěná osoba od jednatelky žalobce po odpracovaném dnu tzv. na ruku, aniž by musela vystavovat faktury, odměna byla stanovena hodinově. Žalobce by neakceptoval, aby za sebe zjištěná osoba poslala někoho jiného, neboť by ztratil čas tím, že by ho učil, co je potřeba. Žalobce přispíval zjištěné osobě na jízdné autobusem z místa bydliště do místa provozovny. Posuzovaná činnost byla vykonávána zjištěnou osobou dlouhodobě, a to výhradně jen pro žalobce. Žalobce se tedy vůči zjištěné osobě nacházel v postavení typickém pro vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zjištěné osoby jako zaměstnankyně s tím, že této uděloval práci a kontroloval její řádné vykonávání. Smlouvou o dílo se obvykle zhotovitel zavazuje k provedení určitého díla a objednatel se zavazuje k zaplacení ceny za jeho provedení. Dle obchodního zákoníku je možno za dílo považovat zhotovení určité věci, montáž určité věci, její údržbu, provedení dohodnuté opravy nebo úpravy určité věci nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti. V předložené smlouvě o dílo ze dne 20. 7. 2011 je v položce předmět smlouvy uvedeno: „Úklidové práce“. Shora uvedené vymezení předmětu díla je značně neurčité a dle názoru žalovaného svědčí o snaze zastřít výkon závislé práce a vyhnout se tak povinnosti uzavřít se zjištěnou osobou pracovněprávní vztah. Vzhledem ke skutečnosti, že posuzovaná činnost naplnila všechny znaky závislé práce, vznikla žalobci povinnost uzavřít se zjištěnou osobou pracovněprávní vztah. V posuzovaném případě se jednalo o dlouhodobou spolupráci zjištěné osoby pouze s jedním subjektem, tedy se žalobcem, který tím, že neuzavřel se zjištěnou osobou pracovněprávní vztah, umožnil této zjištěné osobě výkon nelegální práce dle § 5 písm. e) bod 1. zákona o zaměstnanosti. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Ve správním spise, který byl soudu předložen, je založen protokol o kontrole na úseku zaměstnávání cizinců podle § 126 odst. 4 zákona o zaměstnanosti a podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole ze dne 23. 11. 2012 (dále jen „protokol o kontrole“), ze kterého vyplývá, že dne 20. 11. 2012, v 11:30 – 13:30 hod. proběhla v čínské restauraci HE JIA LE na adrese Purkyňova 328, Nový Bor kontrola na místě, při níž kontrolní pracovníci Celního úřadu Česká Lípa zjistili, že zde mimo jiné vykonávala přípravné práce za barem paní V. T. T. T. Tato předložila při kontrole osobní doklad a smlouvu o dílo ze dne 20. 7. 2011 uzavřenou mezi ní a žalobcem, jejímž předmětem byly úklidové práce. V protokolu o kontrole Celní úřad Česká Lípa konstatoval, že ve smlouvě o dílo bylo upravováno datum zhotovení díla. Pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce zjištěná osoba nepředložila. Šetřením bylo zjištěno, že cizinka má živnostenské oprávnění – výroba,

obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, místo podnikání: Ke škole 1397/3, 149 00 Praha – Chodov, IČ: 24789330, obory činností: velkoobchod, maloobchod, realitní činnost, správa a údržba nemovitostí. Se zjištěnou osobou byl sepsán protokol o podaném vysvětlení č. j.: 10519-4/2012-156200-033. Zjištěná osoba uvedla, že pracovala pro žalobce, tj. pouze někdy vypomáhala s úklidem, a to od roku 2012, neměla stanovenou pracovní dobu, za odvedenou práci jí platil nepravidelně žalobce hotově podle odpracovaných hodin, evidence její pracovní doby však nikdo nevedl, pracovala podle pokynů žalobce. Žalobce nepodal proti protokolu o kontrole žádné námítky. Oznámením o zahájení správního řízení ze dne 4. 6. 2013, č. j.: 14179/7.72/13/14.3, sp. zn.: 30331/7.72/12/14.3, bylo se žalobcem zahájeno správní řízení ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Dne 19. 6. 2013 proběhlo ústní jednání, v rámci kterého byly provedeny i listinné důkazy. K ústnímu jednání byl předvolán jednatel žalobce pan B. Y. O ústním jednání ze dne 19. 6. 2013 byl sepsán protokol, č. j.: 30331/7.72/12/14.3.-2, sp. zn.: 30331/7.72/12/14.3. Jednatel žalobce uvedl, že zjištěná osoba nebyla u žalobce zaměstnaná, pracovala nepravidelně, na svůj živnostenský list, podle povolení k pobytu-na období asi 3 měsíce nebo půl roku. Jednatel žalobce předložil poslední smlouvu o dílo o poskytování úklidových prací ze dne 7. 1. 2013 sepsanou mezi ním a zjištěnou osobou. Jednatel žalobce dále uvedl, že zjištěná osoba pracovala v restauraci na adrese Purkyňova, Nový Bor od roku 2011 nebo 2010. Smlouva o dílo je stále platná, nebylo v ní uvedeno, dokdy mají být práce dokončeny, jednatel žalobce jí dával pokyny, co má dělat, vykonávala práce osobně a odměna jí byla vyplácena ten samý den hotově. Dne 29. 7. 2013 byla správním orgánem I. stupně vyslechnuta zjištěná osoba jako svědek (protokol č. j.: 30331/7.72/12/14.3.-6). Svědkyně vypověděla, že se s žalobcem dohodla, že bude uklízet v prostoru restaurace i kuchyně, cca 2 x měsíčně, někdy víc a někdy méně. Žalobce jí platil 40 Kč za hodinu na ruku. Práce vykonávala zhruba od srpna 2011, náklady na cestu z Prahy do Nového Boru a zpět částečně hradil žalobce. Práce od srpna 2011 vykonávala na základě smlouvy o dílo (jednalo se o smlouvu o dílo ze dne 20. 7. 2011), která byla postupně několikrát prodlužována do prosince 2011, do prosince 2012. Další smlouvu o dílo s žalobcem sepsala dne 7. 1. 2013. Pokyny k práci jí dávala manželka jednatele (L. L.) žalobce, která práci většinou i kontrolovala. Peníze dostávala vždy po odpracovaném dnu na ruku. S jednatelem žalobce se dohodla, že bude pracovat výhradně sama, nikdo jiný. Základní úklidové prostředky obstarávala částečně na své náklady ona a částečně žalobce. Dne 2. 9. 2013 bylo do protokolu č. j.: 30331/7.72/12/14.3.-11 zaznamenáno vyjádření jednatele žalobce pana B. Y., který uvedl, že smlouva o dílo ze dne 7. 1. 2013 je podle jeho názoru od počátku neplatná a zjištěná osoba pracuje na základě původní smlouvy z roku 2011 a jejího dodatku ze dne 2. 1. 2013.

Dne 26. 9. 2013 správní orgán I. stupně pod č. j.: 22565/7.72/13/14.3, sp. zn.: 30331/7.72/12/14.3 rozhodl, že žalobce umožnil výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah v období od srpna 2011 do 4. 6. 2014 (tj. do zahájení správního řízení) v restauraci na adrese Purkyňova 328, Nový Bor, spočívající v provádění úklidových prací fyzické osobě V. T. T. T., nar. 1. 12. 1987, státní příslušnost Vietnam, a to aniž by s touto fyzickou osobou měl uzavřenu pracovní smlouvu nebo některou z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákoníku práce. Výkon práce paní V. T. T. T. vykazoval znaky závislé práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce, protože práci vykonávala osobně pro účastníka řízení ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, jeho jménem a podle jeho pokynů. Žalobce tímto jednáním porušil § 3 zákoníku práce, čímž umožnil výkon nelegální práce definované v § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti a dopustil se správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, za což mu správní orgán I. stupně uložil pokutu ve výši 250.000 Kč. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že na základě provedeného dokazování má za dostatečně prokázané, že žalobce v období od srpna 2011 do

dne zahájení správního řízení umožnil zjištěné osobě v restauraci HE JIA LE výkon práce spočívající v provádění úklidových prací, přičemž tato práce vykazovala znaky závislé práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce. Práce byla vykonávána mimo pracovněprávní vztah definovaný v § 3 věty druhé zákoníku práce. Mezi žalobcem a zjištěnou osobou prokazatelně existoval vztah nadřízenosti a podřízenosti, paní práci vykonávala po zavolání, podle pokynů jednatele žalobce nebo jeho manželky, osobně, cena za práci byla vyplácena v hotovosti. Správní orgán s ohledem na daňová přiznání za roky 2010, 2011 a 2012 vč. příloh poskytnutá žalobcem stanovil pokutu v nejmenší možné výši.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které je obsahově shodné s podanou žalobou, dále v něm žalobce vznesl námitky ohledně výše stanové pokuty a místní nepříslušnosti správního orgánu I. stupně.

Napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalovaným potvrzeno. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul, na základě jakých skutkových zjištění své rozhodnutí správní orgán I. stupně vydal a ztotožnil se s právním hodnocením daného případu správním orgánem I. stupně.

Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterým je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba byla podána nedůvodně. Při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). V daném případě soud rozhodl o věci bez jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem nevyjádřili ve stanovené lhůtě svůj nesouhlas (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Soud zejména přihlédl k následující právní úpravě:

Podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba správního deliktu dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2. Podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve znění s účinností do 19. 10. 2014 (vyhlášení nálezů Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, ve Sbírce zákonů) platilo, že za správní delikt se uloží pokuta do 10.000.000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) a e), nejméně však ve výši 250.000 Kč.

Podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti se nelegální prací rozumí výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Podle § 2 odst. 1 zákoníku práce je závislou prací práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Podle § 2 odst. 2 téhož zákona musí být závislá práce vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. Podle § 3 zákoníku práce může být závislá práce vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

V daném případě je podstatné, zda se správním orgánům podařilo prokázat žalobci spáchání správního deliktu vymezeného v § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, tj. zda činnost zjištěné osoby vykonávaná formálně pro žalobce na základě smlouvy o dílo

naplňovala znaky závislé práce. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007-135 [publikován ve Sbírce NSS pod č. 1338/2007 Sb.]: „*Trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů.*“ Jednou ze základních zásad trestání je, že trestanému musí být vina bez rozumných pochybností prokázána. Právní úprava zakotvená v zákoně o zaměstnanosti v § 5 písm. e) má za cíl přispět k odhalování negativního jevu spočívajícího v nelegální práci, který má významné dopady do pracovně právních vztahů a do sociální oblasti. Především se jedná o vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli upravené v zákoníku práce (§ 2 a § 3), tj. vztahy označované jako „závislá práce“. Tato závislá práce má být vykonávána na základě uzavřených pracovněprávních smluv za podmínek tam uvedených v souladu se zákoníkem práce.

Vymezením znaků závislé práce ve světle právní úpravy účinné od 1. 1. 2012 se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, publ. pod č. 3027/2014 Sb. NSS. V tomto rozsudku vymezil znaky, jež musí být naplněny, aby se dalo hovořit o závislé práci ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce. Těmito znaky jsou: 1. soustavnost, 2. osobní výkon práce a 3. vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (kdy je práce vykonávána jménem zaměstnavatele a dle jeho pokynů). Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*společným rysem a jakýmsi leitmotivem všech znaků závislé práce vymezených (nově) v § 2 odst. 1 zákoníku práce, je osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli. Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). Proto musí správní orgány při postihování nelegální práce v řízení obviněnému prokázat naplnění všech těchto znaků – zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu.*“

Městský soud má za to, že v daném případě bylo na základě skutečností zjištěných v průběhu kontroly na místě a ve správním řízení žalobci jednoznačně prokázáno, že činnost zjištěné osoby spočívající v poskytování úklidových služeb žalobci ve skutečnosti naplňovala všechny znaky závislé práce. Zjištěná osoba vykonávala soustavně práci pro žalobce formálně na základě smlouvy o dílo minimálně od roku 2011. Správní orgány vzaly za určující pro časové vymezení správního deliktu datum 20. 7. 2011, k němuž byla datována smlouva o dílo uzavřená mezi zjištěnou osobou a žalobcem. Zjištěná osoba dále vykonávala úklidové práce pro žalobce osobně, což mimo jiné potvrdil i jednatel žalobce ve vyjádření ze dne 19. 6. 2013). Vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi žalobcem a zjištěnou osobou lze spatřovat v tom, že tato práci vykonávala podle pokynů jednatele (popř. manželky jednatele žalobce), přijížděla do restaurace vždy na zavolání, tj. po telefonické domluvě s žalobcem, doba výkonu práce se odvíjela od toho, kolik bylo práce, vykonávala práci, kterou jí žalobce přidělil. Úklidové práce vykonávala ve prospěch a jménem žalobce. O tom, že se jednalo o závislou práci, svědčí i to, že za svou práci dostávala po jejím vykonání odměnu v hotovosti s tím, že tato byla stanovena v hodinové sazbě.

Pokud žalobce namítal, že zjištěná osoba s ním měla uzavřenou smlouvu o dílo na úklidové práce a že měla živnostenské oprávnění, pak se z hlediska práva jedná s přihlédnutím k občanskému zákoníku platnému do 31. 12. 2013 o tzv. zastřený právní úkon (§ 41a odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb.), kdy vůle obou stran (žalobce a paní V. T. T. T.) směřovala ve skutečnosti k uzavření pracovněprávního poměru. V daném případě není rozhodná formální právní deklarace takového vztahu (tj. smlouva o dílo apod.), ani to, zda má osoba vykonávající závislou práci ve smyslu zákoníku práce živnostenské oprávnění, ale rozhodné je to, zda byly po materiální stránce naplněny znaky závislé práce. Jak bylo uvedeno výše, v daném případě bylo prokázáno, že vztah mezi žalobcem a zjištěnou osobou vykazoval

znaky závislé práce, avšak pracovněprávní vztah mezi nimi uzavřen nebyl. Vzhledem k tomu je třeba činnost zjištěné osoby hodnotit jako nelegální práci. Všechny znaky závislé práce byly naplněny a práce zjištěné osoby pro žalobce byla vykonávána mimo pracovní nebo jiný obdobný poměr v rozporu s § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti. Na základě zjištěných skutkových okolností správní orgány závadné jednání žalobce správně právně kvalifikovaly, tj. konstatovaly naplnění skutkové podstaty správního deliktu vymezeného v § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. prosince 2017

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu